ALEXANDER GRAHAM BELL

(1847-1922)

X Telefonun mucidi Alexander Graham Bell, 1847'de İskoçya'nın Edinburgh kentinde doğdu. Birkaç yıllık örgün öğrenim görmesine karşın, ailesi tarafından çok iyi eğitildi ve kendi kendisini yetiştirdi. Babası ses fizyolojisi, konuşma düzeltme ve sağırlara öğretmenlik yapma konularında uzman olduğundan, Bell'in sesleri taklit etmeye duyduğu ilgi doğal olarak ortaya çıktı.

X 1871'de Boston, Massachusetts'e taşındı. Telefonu icadına yol açan buluşları da 1875 yılında burada yaptı. İcadının patentini almak için Şubat 1876'da yaptığı başvuru, birkaç hafta sonra sonuçlandı, patent verildi. Burada ilginç bir durum; Elisha Gray isimli bir kişinin benzer bir aygıt için Bell ile aynı günde, ama O'ndan biraz daha geç bir saatte patent başvurusunda bulunduğu kaydedilmelidir.)

Patentini aldıktan kısa bir süre sonra Bell, telefon cihazım Philadelphia'daki Yüzüncü yıl sergisine götürdü. İcadı büyük ilgi gördü ve bir ödül aldı. Buna rağmen, icadın bütün haklarını 100.000 dolar karşılığı alması teklif edilen Western Union telgraf şirketi, bu teklifi geri çevirdi. Bu nedenle Bell ve ortakları Temmuz 1877'de, bugünün Amerikan telefon ve telgraf şirketinin atası olan kendi şirketlerini kurdular. Telefon hemen -ve muazzam- ticari başarı kazandı ve AT&T zaman içinde dünyanın en büyük özel sektör kuruluşu haline geldi (O zamandan bu yana daha küçük birkaç şirkete bölünmüştür.)

1879 Martında telefon şirketinin % 15 hissesine sahip bulunan Bell ve karısının, şirketin ne denli karlı olabileceği konusunda galiba pek fikirleri yoktu. Yedi ay içindeki ellerindeki hisselerin çoğunu 250 dolar ortalama birim fiyatla elden çıkarmışlardı. Kasımda ise hisseler 1.000 dolar birim fiyatla satılıyordu! (Mart ayında, bir hissenin fiyata 65 dolar iken, karısı Bell'e hisseleri hemen satması için yalvarmışta, çünkü bu fiyata bir daha asla yükselmeyeceklerinden korkuyordu!) 188Tde ellerinde kalan hisselerin üçte birini satmak gibi hiç de akıllıca olmayan bir iş yaptılar. Buna rağmen, 1883'e gelindiğinde, geri kalan hisselerinin değeri bir milyon dolan bulmuştu.

Telefonun icadı kendisini zengin etmiş olmakla birlikte, Bell araştırmaktan asla vazgeçmedi ve-(daha az önemli olmakla beraber); yararlı birkaç icat daha yapmayı başardı. Çeşitli konulara ilgi duymakla birlikte, esas uğraşı sağırlara yardım etmek olmuştur. Hatta karısı eskiden öğrencisi olan sağır bir kızdı. İki oğulları ve iki kızları oldu ama, oğlanların ikisi de bebeklik çağlarında öldüler. Bell 188Zde Birleşik Devletler vatandaşı oldu, 1922'de öldü.

Bell'in önemi hakkında yapılacak tüm tahminler kişinin telefona verdiği öneme bağlıdır. Benim görüşüme göre telefon çok çok önemlidir zira bu kadar yaygın kullanılan ve hayatımızda bu denli muazzam etki yapan pek az icat vardır.

Bell'i Marconi'nin bayağı altında bir yere yerleştirdim çünkü, radyo telefona göre daha çeşitli kullanım al anlan olan bir aygıttır. Yani, telefonla yapılan bir görüşme, çoğu zaman telefon yerine radyoyla gerçekleştirilebilir ama, (uçuş halindeki uçakla iletişim kurmakta olduğu gibi),telefonun radyonun yerini hiçbir şekilde alamayacağı çok fazla durum vardır. Bu tek etken olsaydı, Bell, Marconi'ye göre daha da alt sıralara inerdi. Ancak üzerinde düşünülmesi gereken iki konu vardır. Birincisi, tekil telefon görüşmeleri radyo üzerinden yapılabilmekle beraber, telefon sistemimizin tümünün yerine eşdeğer bir radyo iletişim ağı koymamız son derece zor olurdu. İkincisi, Bell sesleri taklit etmek için bir yöntem ortaya atan ilk kişiydi; dahası bu yöntem daha sonra radyo alıcılarını, pikapları ve benzer aygıtları icat edenler tarafından kendi koşullarına uyarlanmış ve kullanılmıştır. Bu nedenle Alexander Graham Bell'in Marconi'ye göre biraz daha az etkili olduğunu düşünüyorum.

Kaynak: Michael H. Hart, Dünya Tarihine Yön Veren En Etkin 100, Neden Kitap Yayıncılık, İstanbul, 2008, S. 213-215